

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

Підпис

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародне право

Галузь знань – 29 Міжнародні відносини

Спеціальність – 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, *шифр дисципліни* – ОПП.07

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (професійної підготовки)

Факультет – міжнародних відносин і права

Кафедра – права

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Форма семестрового контролю			
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття							Курсовий проєкт	Курсова робота	Залік	Іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, у т.ч. ІРС					
Д	2	4	5	150	50	32		18			100				+

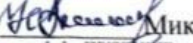
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Робоча програма складена канд. юрид. наук Ольгою ОХМАН

Підпис(и) автора(ів)

Ступінь, вчене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри права
Протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Зав. кафедри Микола ВАВРИНЧУК

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету Юрій МУДРИК

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	міжнародних відносин і права	_____	Юрій МУДРИК

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Міжнародне право» надає можливість поглиблено оволодіти знаннями щодо особливостей правового регулювання міжнародних відносин. Вивчення дисципліни «Міжнародне право» спрямовано на формування у здобувачів знань про теоретико-правові підходи до понять «міжнародне публічне право» і «міжнародне приватне право»; практичних умінь та навичок роботи з міжнародними договорами, іншими міжнародними актами, рішеннями Міжнародного Суду ООН, а також положеннями чинного законодавства України, що регулюють правові відносини тощо; формування у здобувачів умінь та навичок вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми курсу на підставі аналізу джерел міжнародного права; розвиток у здобувачів навичок аналітичного мислення, уміння логічно та професійно давати оцінку сучасним міждержавним відносинам у світлі міжнародного права, обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з проблем, пов'язаних із застосуванням норм, спрямованих на регулювання міжнародних правовідносин; розвиток правової свідомості та формування правової культури здобувачів.

Пререквізити – ОПП.03 Теорія міжнародних економічних відносин; ОПП.04 Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах; ОПП.05 Теорія і практика міжнародних відносин.

Кореквізити – ОПП.06. Міжнародні економічні відносини; ОПП.11 Політичні системи країн світу; ОПП.12 Міжнародні організації та інтеграційні процеси України; ОПП. 19 Виробнича практика.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- компетентності. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин (ІК). Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному (ФК2). Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях (ФК3). Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав (ФК5). Здатність формулювати цілі, визначати критерії аналізу ситуацій, інтерпретувати та здійснювати перевірку достовірності фактів, даних, інформаційних повідомлень про сучасний стан міжнародних відносин, розвиток економіки, політики, культури, медіапростору країн та світу (ФК15).

- програмні результати навчання. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин. (ПРН01). Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці (ПРН03). Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень (ПРН04). Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях (ПРН06). Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси (ПРН07). Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і

правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації (ПРН09). Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні довідки (ПРН11). Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо (ПРН15). Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності (ПРН16). Застосовувати комунікаційну компетентність та інформаційну грамотність для прийняття науково-обґрунтованих рішень (ПРН18).

Мета дисципліни: опанування здобувачами теоретичних знань в галузі міжнародного права, формування навичок використання чинних міжнародно-правових норм, принципів та звичаїв; підвищення правової культури і правосвідомості, а також виховання у здобувачів правового мислення, подальше розширення і поглиблення світогляду, що є необхідним для практичної діяльності майбутніх фахівців.

Предмет дисципліни: теоретичні, нормативні та практичні положення щодо правового регулювання міжнародних відносин, система міжнародних правовідносин, зміст основних теорій і концепцій міжнародного права, міжнародно-правові поняття та визначення, принципи та норми міжнародного права, теоретичні основи правотворчої і правозастосовчої діяльності суб'єктів міжнародного права.

Завдання дисципліни: опанувати систему теоретичних знань про міжнародне право як специфічну правову систему; вивчити загальні доктринальні положення сучасного міжнародного права, його історії, джерел, системи; розвинути навички роботи з першоджерелами, зокрема міжнародними договорами; сформувати вміння комплексного та глибокого аналізу спірних міжнародних ситуацій; забезпечити розуміння та критичного осмислення основних тенденцій розвитку міжнародного права в контексті сучасних міжнародних відносин, та навпаки.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен **знати:** понятійно-термінологічний апарат міжнародного права; систему джерел міжнародного права; особливості дії норм міжнародного права та їх співвідношення з нормами національного права; порядок укладання та виконання міжнародних договорів; міжнародно-правову класифікацію територій; міжнародно-правовий статус фізичних осіб; **розуміти:** засоби вирішення міжнародних суперечок; особливості застосування норм окремих галузей міжнародного права – міжнародного права прав людини, міжнародного гуманітарного права та міжнародного кримінального права; визначальні тенденції розвитку міжнародного права у XXI столітті; **застосовувати:** норми міжнародного права для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин; **аналізувати:** поведінку суб'єктів міжнародного права на предмет відповідності міжнародно-правовим принципам та нормам; відслідковувати вплив міжнародного права на міжнародні відносини; прогнозувати тенденції розвитку міжнародно-правового регулювання з огляду на характер розвитку міжнародних відносини.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практичні заняття	самостійну роботу
Тема 1. Поняття і система міжнародного права.	2	1	6
Тема 2. Принципи міжнародного права.	2	1	8
Тема 3. Міжнародний правотворчий процес.	2	1	6
Тема 4. Суб'єкти міжнародного права.	2	1	8
Тема 5. Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві.	2	1	6
Тема 6. Право міжнародних договорів.	2	1	8
Тема 7. Відповідальність у міжнародному праві.	2	2	6
Тема 8. Право міжнародних організацій.	2	1	6
Тема 9. Право зовнішніх зносин.	2	1	6
Тема 10. Міжнародно-правова регламентація положення населення.	2	1	6
Тема 11. Міжнародне право прав людини.	2	1	8
Тема 12. Міжнародне гуманітарне право.	2	1	4
Тема 13. Міжнародне кримінальне право.	2	1	6
Тема 14. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів.	2	1	6
Тема 15. Право міжнародної безпеки.	2	1	6
Тема 16. Територія в міжнародному праві.	2	2	4
Разом	32	18	100

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Поняття і система міжнародного права. Поняття, ознаки та функції міжнародного права. Предмет міжнародного права. Міжнародне право як особлива система права. Походження та розвиток міжнародного права. Співвідношення міжнародного та національного права. Державні інтереси, політика і міжнародне право. <i>Лит.: [5; 14; 16; 18; 20; 22; 25; 29; 30; 32; 33; 35; 37; 39]</i>	2
2	Принципи міжнародного права. Поняття та особливості основних принципів міжнародного права. Характеристика принципів міжнародного права: принцип утримання від загрози силою або її застосування в міжнародних відносинах; принцип суверенної рівності держав; принцип вирішення міжнародних спорів мирними засобами; принцип невтручання в справи, що входять у внутрішню компетенцію держав; принцип міжнародного співробітництва; принцип рівноправності і самовизначення народів. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип поваги прав людини і основних свобод. Принцип непорушності (недоторканності) державних кордонів. <i>Лит.: [3; 4; 5; 6; 7; 15; 19; 23; 24; 26; 29; 31; 32; 34; 35; 38]</i>	2
3	Міжнародний правотворчий процес. Поняття, особливості та класифікація міжнародно-правових норм Поняття та види джерел міжнародного права. Міжнародний договір як основне джерело міжнародного права. Міжнародний звичай. Допоміжні джерела міжнародного права, у тому числі джерела права ЄС. <i>Лит.: [1-20; 23; 25; 26; 29; 30; 33; 35; 36; 37; 40]</i>	2
4	Суб'єкти міжнародного права. Поняття і види суб'єктів міжнародного права. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міждержавних організацій. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень. Проблеми визнання міжнародної правосуб'єктності за фізичними та юридичними особами. Поняття, форми та види визнання у міжнародному праві. Поняття правонаступництва у міжнародному праві. <i>Лит.: [3; 4; 9; 12; 17; 20; 22; 24; 25; 26; 28; 31; 33; 36; 42]</i>	2
5	Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві. Поняття визнання в міжнародному праві. Види визнання. Форми визнання. Конститутивна теорія визнання. Декларативна теорія визнання. Інститут правонаступництва держав. правонаступництво щодо договорів, державної власності, боргів та архівів. <i>Лит.: [3; 4; 9; 11; 12; 19; 20; 27; 29; 30; 35; 36; 41]</i>	2
6	Право міжнародних договорів. Поняття та джерела права	2

	міжнародних договорів. Поняття, форма, найменування та структура міжнародних договорів. Класифікація міжнародних договорів. Сторони в міжнародних договорах. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів. Реєстрація та опублікування договорів. Тлумачення міжнародних договорів. Набуття чинності та дія міжнародного договору. Умови дійсності та недійсності міжнародного договору. Внесення змін до міжнародних договорів. Припинення міжнародних договорів та призупинення їх дії. <i>Лит.: [1-4; 8; 12; 17; 19; 20; 24; 25; 29; 32; 33; 36; 39]</i>	
7	Відповідальність у міжнародному праві. Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності. Міжнародне протиправне діяння як фактична підстава міжнародно-правової відповідальності. Класифікація міжнародних правопорушень. Одноактні та триваючі міжнародно-протиправні діяння. Складні правопорушення. Серйозні порушення міжнародно-правових зобов'язань, що впливають з імперативних норм загального права. Відмежування міжнародних правопорушень від схожих (суміжних) діянь. Обставини, що виключають міжнародну протиправність. Види і форми міжнародної відповідальності. Політична та матеріальна міжнародно-правова відповідальність. Особливості відповідальності міжнародних організацій. Відповідальність суб'єктів міжнародного права за шкідливі наслідки дій, не заборонених міжнародним правом. Санкції та контрзаходи. <i>Лит.: [2; 3; 4; 5; 6; 16; 20; 21; 24; 25; 27; 30; 36; 38; 44]</i>	2
8	Право міжнародних організацій. Поняття права міжнародних організацій, його джерела. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних міжурядових організацій. Міжнародна правосуб'єктність і структура міжнародних міжурядових організацій. Організація Об'єднаних Націй: цілі, система органів, повноваження. Регіональні міжнародні міжурядові організації. Міжнародні конференції. Правова природа ЄС та його правової системи. Структура та компетенція ЄС. <i>Лит.: [5; 6; 8; 12; 15; 18; 23; 24; 28; 29; 31; 34; 38]</i>	2
9	Право зовнішніх зносин. Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Загальні положення дипломатичного права. Загальні положення консульського права. Право спеціальних місій. Загальні положення дипломатичного права міжнародних організацій. <i>Лит.: [2; 5; 11; 13; 16; 20; 24; 25; 29; 30; 38; 43]</i>	2
10	Міжнародно-правова регламентація положення населення. Міжнародно-правові питання громадянства. Правовий статус іноземців. Правовий статус осіб без громадянства. Особливості правового статусу осіб, що володіють множинним громадянством. Міжнародно-правовий статус біженців і внутрішніх переселенців. Право притулку. <i>Лит.: [1-3; 5; 7; 8; 15; 17; 19; 23; 25; 29; 30; 33; 34; 37]</i>	2
11	Міжнародне право прав людини. Становлення та розвиток міжнародного права прав людини. Поняття міжнародного права прав людини. Джерела міжнародного права прав людини. Основні універсальні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод	2

	людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням. Основні регіональні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням. Виконання Україною міжнародних зобов'язань у галузі захисту прав людини. Європейська конвенція з прав людини. <i>Лит.: [3; 6; 7; 8; 9; 10; 12; 13; 16; 24; 27; 29; 30; 33; 36; 40]</i>	
12	Міжнародне гуманітарне право. Поняття міжнародного гуманітарного права (МГП). Характерна особливість МГП. Основна відмінність МГП від права війни. Основний принцип «права Гааги». Основний принцип «права Женеви» та його складові. Джерела міжнародного гуманітарного права. Поняття збройного конфлікту міжнародного характеру. Дії, які вважаються збройним конфліктом міжнародного характеру. Поняття збройного конфлікту неміжнародного характеру. Правовий статус учасників збройних конфліктів. <i>Лит.: [4; 8; 9; 11; 15; 17; 20; 21; 32; 33; 34; 37; 43]</i>	2
13	Міжнародне кримінальне право. Поняття, принципи та джерела міжнародного кримінального права. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю. Поняття та види міжнародних правопорушень. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду та міжнародних трибуналів. Надання правової допомоги у кримінальних справах. Екстрадиція у міжнародному кримінальному праві. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол). Міжнародне співробітництво у протидії злочинності. <i>Лит.: [1; 5; 9; 10; 14; 20; 23; 24; 27; 32; 34; 35; 42; 44]</i>	2
14	Мирні засоби вирішення міжнародних спорів. Завдання і значення стадії виконання судових рішень. Набрання судовим рішенням законної сили. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні. Порядок і строки звернення судового рішення до виконання. Процесуальні питання, які вирішуються судом у стадії виконання судових рішень. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку. <i>Лит.: [3; 7; 8; 10; 14; 15; 17; 19; 23; 29; 33; 34; 36; 39]</i>	2
15	Право міжнародної безпеки. Поняття, предмет та джерела права міжнародної безпеки. Міжнародно-правові засади універсальної (загальної) та регіональних систем колективної безпеки. Міжнародно-правове регулювання роззброєння та скорочення озброєнь. Види законного застосування сили в сучасному міжнародному праві. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів. <i>Лит.: [1-4; 6; 8; 9; 13; 19; 20; 21; 22; 29; 32; 33; 36; 44]</i>	2
16	Територія в міжнародному праві. Поняття та види територій в міжнародному праві. Державна територія та її складові частини. Способи зміни та оренда державної території. Поняття державних кордонів, їх види та способи встановлення. Міжнародна територія. Територія зі змішаним режимом. Територія з особливим режимом. <i>Лит.: [2; 4; 8; 12; 14; 16-18; 20; 24; 30; 34; 35; 41]</i>	2
	Разом	32

5.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

Номер практичного заняття	Теми практичного заняття	Кількість годин
1	Поняття і система міжнародного права. Принципи міжнародного права. <i>Лім.: [5; 14; 16; 18; 20; 22; 25; 29; 30; 32; 33; 35; 37; 39]</i>	2
2	Міжнародний правотворчий процес. Суб'єкти міжнародного права. <i>Лім.: [1-20; 23; 25; 26; 29; 30; 33; 35; 36; 37; 40]</i>	2
3	Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві. Право міжнародних договорів. <i>Лім.: [3; 4; 9; 12; 17; 20; 22; 24; 25; 26; 28; 31; 33; 36; 42]</i>	2
4	Відповідальність у міжнародному праві. <i>Лім.: [2; 3; 4; 5; 6; 16; 20; 21; 24; 25; 27; 30; 36; 38; 44]</i>	2
5	Право міжнародних організацій. Право зовнішніх зносин. <i>Лім.: [2; 5; 11; 13; 16; 20; 24; 25; 29; 30; 38; 43]</i>	2
6	Міжнародно-правова регламентація положення населення. Міжнародне право прав людини. <i>Лім.: [1-3; 5; 7; 8; 15; 17; 19; 23; 25; 29; 30; 33; 34; 37]</i>	2
7	Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право. <i>Лім.: [3; 6; 7; 8; 9; 10; 12; 13; 16; 24; 27; 29; 30; 33; 36; 40]</i>	2
8	Мирні засоби вирішення міжнародних спорів. Право міжнародної безпеки. <i>Лім.: [1; 5; 9; 10; 14; 20; 23; 24; 27; 32; 34; 35; 42; 44]</i>	2
9	Територія в міжнародному праві. <i>Лім.: [1-4; 6; 8; 9; 13; 19; 20; 21; 22; 29; 32; 33; 36; 44]</i>	2
Разом		18

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять та виконанні індивідуального завдання. До послуг студентів створена сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні навчально-методичні матеріали.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин

1	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.1 Поняття і система міжнародного права , підготовка до практичного заняття за Т.1.	6
2	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.2 Принципи міжнародного права , підготовка до практичного заняття за Т.1.	8
3	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.3 Міжнародний правотворчий процес , підготовка до практичного заняття за Т.2.	6
4	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.4 Суб'єкти міжнародного права , підготовка до практичного заняття за Т.2.	8
5	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.5 Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві , підготовка до практичного заняття за Т.3.	6
6	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.6 Право міжнародних договорів , підготовка до практичного заняття за Т.3. Закріплення ІДЗ.	8
7	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.7 Відповідальність у міжнародному праві , підготовка до практичного заняття за Т.4. Виконання ІДЗ.	6
8	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.8. Право міжнародних організацій , підготовка до практичного заняття за Т.5. Виконання ІДЗ.	6
9	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.9. Право зовнішніх зносин , підготовка до практичного заняття за Т.5. Виконання ІДЗ.	6
10	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.10 Міжнародно-правова регламентація положення населення , підготовка до практичного заняття за Т.6. Виконання ІДЗ.	6
11	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.11 Міжнародне право прав людини , підготовка до практичного заняття за Т.6. Виконання ІДЗ.	8
12	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.12 Міжнародне гуманітарне право , підготовка до практичного заняття за Т.7. Виконання ІДЗ.	4
13	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.13 Міжнародне кримінальне право , підготовка до практичного заняття за Т.7. Виконання ІДЗ.	6
14	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.14 Мирні засоби вирішення міжнародних спорів , підготовка до	6

	практичного заняття за Т.8. Виконання ІДЗ.	
15	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.15 Право міжнародної безпеки , підготовка до практичного заняття за Т.8. Підготовка до презентації ІДЗ.	6
16	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т.16 Територія в міжнародному праві , презентація ІДЗ.	4
	Разом	100

На самостійне опрацювання здобувачів виносяться окремі питання всіх тем, а також нормативно-правові акти, які регулюють основні засади кримінального провадження, ситуаційні задачі. Індивідуальне завдання полягає у підготовці реферату або проходження онлайн курсів «Стандарти досудового розслідування» та «Європейський механізм захисту прав людини» з обов'язковим отриманням сертифікатів. Детальні вимоги до оформлення, структури та змісту реферату та посилання на курси викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами з використанням методів проблемного навчання і візуалізації, а практичні заняття проводяться з використанням інформаційних технологій, розгляду задач та кейсів і мають за мету набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок з вирішення практичних завдань, передбачених конкретними завданнями до відповідних тем.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю.

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, готувати презентації, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може

підготувати тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (Європейський механізм захисту прав людини: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5150>; Угода про асоціацію Україна-ЄС: <https://ed-era.com/projects/eu-agreement/>), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

Засади використання технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі. Використання ШІ повинне забезпечувати повагу до конфіденційності та захисту даних учасників освітнього процесу, відповідати нормам та принципам академічної доброчесності. Використання контенту, створеного ШІ, обов'язково фіксується, - вказується назва застосунку, методики його використання та ін. Учасники освітнього процесу повинні бути уважними до згенерованої ШІ інформації та розглядати її як «неперевірений вихідний матеріал».

9 Оцінювання результатів навчання здобувачів бакалаврського рівня у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС, яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота	Самостійна робота	Семестровий контроль
четвертий семестр		Разом балів

Практичні заняття								ІДЗ	Іспит	
1	2	3	4	5	6	7	8			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	12-20	24-40	60-100
24-40								12-20	24-40	

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування здобувачів вищої освіти на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння здобувачем спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє розв'язувати практичні ситуації із застосуванням норм міжнародного законодавства та законодавства України. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання норм міжнародного законодавства тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (20) за його виконання.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав здобувач вищої освіти з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній здобувачем сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом

B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Неза рахо вано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Предмет та функції міжнародного права.
2. Історичні етапи формування міжнародного права.
3. Міжнародне право як правова система.
4. Система сучасного міжнародного права, його галузі та інститути.
5. Співвідношення національного і міжнародного права.
6. Співвідношення норм міжнародного права та норм національного законодавства України про зовнішньополітичну діяльність.
7. Джерела міжнародного права
8. Види норм міжнародного права.
9. Міжнародний договір – основне джерело міжнародного права.
10. Порядок укладання, форми, структура, мова та найменування міжнародних договорів.
11. Класифікація міжнародних договорів за законодавством України.
12. Підписання та ратифікація, анулювання та денонсація міжнародних договорів.
13. Міжнародний звичай.
14. Принципи міжнародного права.
15. Проблема екстериторіальної та екстратериторіальної дії норм права.
16. Поняття та види суб'єктів міжнародного права.
17. Держави – основні суб'єкти міжнародного права.
18. Міжнародна правосуб'єктність націй та народів, які борються за незалежність.
19. Міжнародні міжурядові організації – похідні (вторинні) суб'єкти міжнародного права.
20. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу.
21. Проблема міжнародної правосуб'єктності державоподібних утворень.
22. Проблема міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб та неурядових організацій.
23. Інститут визнання в міжнародному праві.
24. Процедура визнання іноземних держав за законодавством України.
25. Правонаступництво в міжнародному праві.
26. Правонаступництво України щодо міжнародних договорів.
27. Поняття населення в міжнародному праві.
28. Міжнародно-правова регламентація громадянства (підданства).
29. Способи набуття та втрати громадянства (підданства).
30. Особливості правового статусу осіб з подвійним громадянством.
31. Особливості правового статусу осіб без громадянства.
32. Міжнародно-правова регламентація статусу іноземців.
33. Міжнародно-правовий статус осіб, що шукають притулку.
34. Правовий режим біженців.
35. Правовий режим осіб, яким надано тимчасовий захист.
36. Правовий режим осіб, яким надано спеціальний або додатковий захист.

37. Правові підстави та наслідки депортації та екстрадиції.
38. Поняття та міжнародно-правова класифікація територій.
39. Державна територія і державний суверенітет.
40. Державні кордони: поняття, види, порядок встановлення.
41. Правовий режим континентального шельфу та виключної економічної зони.
42. Правовий режим відкритого моря, міжнародних рік та міжнародних проток.
43. Правовий режим повітряного простору.
44. Міжнародні суперечки та засоби їх вирішення.
45. Поняття «ситуація» і «суперечка» в міжнародному праві.
46. Поняття «сили» в міжнародному праві та умови її застосування.
47. Поняття «війна» в міжнародному праві.
48. Принцип мирного вирішення міжнародних суперечок.
49. Миротворчі місії ООН.
50. Безпосередні переговори, посередництво, добрі послуги.
51. Міжнародна процедура з примирення.
52. Вирішення суперечок у міжнародних організаціях.
53. Інструменти ОБСЄ з мирного врегулювання суперечок.
54. Багатосторонні групи з мирного врегулювання.
55. Міжнародний арбітраж.
56. Міжнародне правосуддя в механізмі вирішення міжнародних суперечок.
57. Міжнародні судові інституції: юридична природа, види, юрисдикція.
58. Організаційно-правове забезпечення представництва інтересів України в міжнародних судових інституціях.
59. Міжнародні стандарти прав людини: поняття та класифікація.
60. Інституційний механізм моніторингу та захисту прав людини ООН.
61. Міжамериканська система та інституційний механізм захисту прав людини.
62. Права людини в системі цінностей Європейського Союзу.
63. Інституційний механізм захисту прав людини Ради Європи.
64. Гуманітарна інтервенція: політико-правові аспекти.
65. Поняття, предмет, етапи становлення міжнародного гуманітарного права.
66. Джерела міжнародного гуманітарного права.
67. Принципи міжнародного гуманітарного міжнародного права.
68. Поняття та види збройних конфліктів.
69. Учасники і жертви збройних конфліктів.
70. Заборонені методи і засоби ведення війни.
71. Режим воєнної окупації.
72. Захист цивільного населення.
73. Режим військового полону.
74. Імплементация міжнародного гуманітарного права.
75. Поняття предмет, етапи становлення міжнародного кримінального права.
76. Римський Статут як джерело норм міжнародного кримінального права.
77. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду.
78. Міжнародно-правовий механізм притягнення до відповідальності за міжнародні злочини.
79. Особливості виконання рішень Міжнародного кримінального суду.
80. Україна та Міжнародний кримінальний суд: еволюція та розвиток взаємовідносин.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Міжнародне право» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, що розміщена в Модульному середовищі для навчання MOODLE: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8479>

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проектор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями, LIGA360.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література

Основна

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. С. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
2. Загальна декларація прав людини: декларація, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948. Офіційний вісник України. 2008. № 93. Стор. 89. Стаття 3103. Код акта 45085/2008. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: міжнародний документ, конвенція Ради Європи від 04.11.1950. Офіційний вісник України. 1998. № 13. Стор. 270. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
4. Римський статут Міжнародного кримінального суду: міжнародний документ від 17.07.1998. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text.
5. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text
6. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_a04
7. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів 1978 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text
8. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів від 08.04.1983 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU83K04U?an=489>
9. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй 1970 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569#Text.
10. Конвенція про поводження з військовополоненими 1949 року (III Женевська конвенція 1949 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text.
11. Конвенція про захист цивільного населення під час війни 1949 року (IV Женевська конвенція 1949 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text.
12. Додатковий протокол до Женевських конвенцій 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text.
13. Додатковий протокол до Женевських конвенцій 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів не міжнародного характеру (Протокол II) 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text.
14. Конвенція про мирне розв'язання міжнародних зіткнень (I Гаазька конвенція) від 18.10.1907. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_938.
15. Конвенція про захист цивільного населення під час війни 12.08.1949. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_154.
16. Конвенція про мирне вирішення міжнародних спорів 1907 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_938.
17. Закон України про міжнародні договори України 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>.
18. Закон України «Про правонаступництво України» від 12.09.1991 № 1543-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12#Text>.
19. Закон України «Про державний кордон України» від 4 листопада 1991 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>.

20. Кодекс торговельного мореплавства України 1995 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80>

ДОДАТКОВА:

21. Аверочкіна Т. В. Морське право: навч.метод. посібн., освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра в Національному університеті «Одеська юридична академія» / Т. В. Аверочкіна., В. В. Гаверський. Одеса: Фенікс, 2021. 162 с.

22. Войціховський А. В. Міжнародне право: підручник. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 544 с.

23. Гулак О. В., Головій Л. В., Савенко Г. В. Забезпечення євроінтеграційних процесів в екологічній сфері України: адміністративно-правові аспекти: монографія. Київ: КОМПРИНТ, 2018. 398 с.

24. Гутник В. Міжнародний кримінальний суд: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 194 с.

25. Застосування норм міжнародного гуманітарного права в національній судовій практиці. Методичний посібник для проведення одноденних тренінгів / Упоряд.: М. Єлігулашвілі, Д. Свиридова, О. Семенюк, Т. Фулей. Київ, УГСПЛ, 2020. 225

26. Звичаєві норми міжнародного гуманітарного права / Т-во Червон. Хреста України, Фонд підтримки фундам. дослідж. Одеса: Фенікс, 2018. 39 с.

27. Історія дипломатії: навч.-методичний посібник / за ред. завідуючого кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. Одеса: Гельветика, 2021. 116 с.

28. Крупеня І. М. Дипломатична та консульська служба: навч. посіб. Київ: КиМУ, 2019. 336 с.

29. Міжнародне публічне право: у 2 т.: підручник / за ред. В. В. Мицика; авт. кол.: В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. Харків: Право, 2020. Т. 1. Основи теорії. 416 с.

30. Міжнародне право та євроінтеграційні перспективи України: сучасні виклики: колективна монографія / Х. Н. Бехруз, М. Р. Аракелян, С. С. Андрейченко [та ін.]. Одеса: Фенікс, 2023. 464 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/26023>.

31. Міжнародне публічне та приватне право сучасності: навчально-методичний посібник / Ю. Ю. Акіменко, О. О. Белогубова, К. В. Мануїлова, П. П. Войтович, О. К. Канєнберг-Сандул. Львів: Видавець Кошовий Б.-П. О., 2023. 99 с.

32. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності): підруч. / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. Харків: Право, 2019. 440 с.

33. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 252 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3FMB_Pravo/Mizhnarodne-publichne-pravo-2023.pdf

34. Міжнародне право у світі динамічних змін: контури майбутнього міжнародного правопорядку: колект. монографія / наук. ред. В. Репецький, І. Земан, В. Гутник. Львів, Дрогобич: Коло, 2021.

35. Міжнародне публічне право : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. осв. галузі знань 08, спец. 081 «Право» та галузі знань 29, спец. 293 «Міжнародне право» [Електронне видання] / уклад.: К. В. Мануїлова, О. О. Белогубова [та ін.] ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. 234 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/91e56041-ea2e-4228-9ca3-b020866849f9/content>

36. Міжнародне приватне право : навч. посібник / кол. авт. : д.ю.н., доц. К. Р. Резворович; к.ю.н., доц. М. П. Юніна; к.ю.н. М. М. Фролов та ін. ; за заг. ред. д.ю.н., доц. К. Р. Резворович. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2024. 92 с. URL: https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/15745/1/%d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_%d0%9c%d0%9f%d0%9f-%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba.pdf

37. Мицик В. В., Буроменський М. В., Буткевич О. В. Міжнародне публічне право: підручник / під. ред. В. В. Мицика. Харків: Право. Т. 1. Основи теорії. 2019. 416 с.

38. Основи права Європейського Союзу : підручник / [Л.І. Адашис, Т.М. Анакіна, С.М. Вихрист та ін.] ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 590 с.

39. Перова Л. В. Міжнародне право [Електронний ресурс]: опорний конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня спец. 081 Право. Одеса: ОІ МАУП, 2022. 289 с. URL:

https://odesa.maup.com.ua/upload/editor/files/%D0%9E%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82_%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9_%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_%D0%B4%D0%BB%D1%8F%20%D0%B1%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80%D1%96%D0%B2.pdf

40. Право зовнішніх зносин: навч. – метод. посібник / О. О. Белогубова, К. В. Мануїлова, В. В. Музика / за ред. завідуючого кафедри міжнародного та європейського права, професора О. В. Бігняка. Херсон: Видавничий дім «Гельветика». 2022. 90 с.

41. Свіда Т. О. Право міжнародних організацій: навчально-методичний посібник до вивчення курсу. Ужгород : Вид-во Ужгородського національного університету, 2018. 45 с.

42. Сироїд Т. Л. Міжнародне кримінальне право : підруч. Харків : Право, 2023. 512 с.

43. Українське та міжнародне морське право: навч. посіб. / В.М. Гуцуляк, Є.М. Ключева. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 268 с.

44. Харитонов Р. Ф., Чайковський Ю. В. Право міжнародної безпеки : навч.- метод. посібник / Р. Ф. Харитонов, Ю. В. Чайковський. Одеса : 2022. 28 с.

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. URL: https://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php
2. Інституційний репозитарій ХНУ. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/home>
3. Модульне середовище для навчання. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/>
4. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://https://www.rada.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини. URL: <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
6. Офіційний сайт Суду ЄС. URL: https://europa.eu/europeanunion/about-eu/institutions-bodies/court-justice_en
7. Офіційний сайт ООН. URL: <https://www.un.org/en/>